

VESTUL ROMÂNIEI

Ziar românesc independent din Oradea-Mare.

REDACȚIA și ADMINISTRATIA :
Strada Francisc Deak No. 2.
Telefon 10-02.
Manuscrisele nu se înapoiază.

Director-Fondator : ȘTEFAN MĂRCUȘ

ABONAMENTE:
Apare de trei ori pe săptămână.
Pe o lună 25 Lei
Pe un an 260 Lei
In America 3 dolăr

PRO DOMO

Programul ziarului nostru, o constatăm cu bucurie, ne câștigă tot mai mulți aderenți cari se grupează, gata chiar de a jefi, în jurul nostru. Ca o urmare s'a ținut consfătuirea intelectualilor români din Oradea-Mare la 22 cor., când s'a luat hotărârea decisivă ca, cu anul nou stil vechiu, „Vestul României” să apară ca ziar cotidian independent românesc.

Nu vom veni cu planuri fantastice. Vedem realitatea și știm ce dorește sufletul de aci.

Terenul nostru de activitate este larg și vast. Servim tuturora cu bine, ca ziar românesc. In acest scop, susținem ideea națională, sprijinim cultura și informăm exact publicul doritor de a cunoaște frământările zilelor.

Vrem să fim oglinda Bihorului, povățuitorul bun și judecătorul drept. Vrem să desfacem ițele ca să ne cunoaștem cu toții, fără patimă, fără ură și cu îngăduire.

Vrem să selecționăm aceea ce este bun, ca să scoatem foloase reale.

Vrem pace în suflet și spor la muncă. Vrem să contribuim cu un măruniș la marea operă

de întărire a Neamului și a Țării, după cum cărturarii din județul Bihor au contribuit pe vremuri cu gândul curat și cu spirit de devotament.

Vom primi întotdeauna cu plăcere indicațiuni cari pot să servească la selecțiunea valorilor reale și folositoare.

Că în acest drum trebuie să dăm și de neajunsuri, nu ne intimidăm. Nu suntem noi cei mai buni din lume, dar credem că putem să dăm ceva.

Vom depune la instituțiile din județ prospectul nostru de emisiune, și nu ne îndoim că semnarea obligațiilor necesare pentru reorganizare se va face în deplina cunoștință a faptului de importanță hotărâtoare.

Am adus o jertfă materială și până acuma; ajutați-ne printr'o subscriere cât mai largă și vom dovedi și pe mai departe că știm să vă prezintăm un ziar românesc așa după cum cer interesele neamului ale Țării și a județului Bihor. Duși-le posibilitatea acelor, cari au dorul de a munci cinstit, să-și facă datoria.

Prin muncă, la birură!
Redacția.

Din abuzurile Reformei agrare din Județul Bihor

D-l Consilier agricol al Județului Bihor trebuie să aibă cunoștință, întrucât a făcut parte efectivă din comisiunile de expropriere și ne poate da explicațiile următoare:

1. Pentruce și în baza cărui articol din legea agrară s'a lăsat Episcopatului Romano-Catolic din proprietatea ce o are în comuna Sântmărtin, cotă scutită de expropriere 310 (trei sute zece) jugăre pădure și arabil în jurul Băilor Felix? (Vezi sentința comisiei județene Nr. 476).

2. Idem, din moșia Episcopatului Romano-Catolic ce o are în comuna Haieu i-a scutit de expropriere 341 jugăre cad. de pădure? (Vezi sentința definitivă Nr. 449).

3. Societății pe acții Moscovits (evreu) și soții C-nia la Nojorid comună cu populație mare și de șes aproape de Oradea-Mare, pentruce și în baza

cărui text de legei s'a lăsat 900 (nouă sute) jugăre teren arabil; cotă scutită de expropriere?

Articolul 7 din lege cu referire la societăți, bănci etc. spune că se expropriază în întregime tot terenul cultivabil. Știm apoi că ovreilor le-au mai rămas și alte terenuri cultivabile cari figurează în foaia cadastrală ca bălți, în realitate însă sunt arabile. Trebuia toată moșia de 1560 jugăre expropriată.

4. Contelui Coloman Tisza care are o moșie arabilă în întregime de 3303 jugăre la Ghioroc Salonta pentruce i-a scutit de expropriere 2511 jug. cad. și i-a expropriat numai 792 jug. sub pretext că-i teren drenat? când abia 400 jug. este drenat numai?

5. Episcopatului Romano-Catolic, în comuna Episcopia, i-a lăsat cotă scutită de expropriere 77 jugăre teren arabil.

Art. 6 lit. a, prevede la instituțiile de mână moară, scutirea terenurilor cultivabile sau păduri? Noi știm că nu, și că se expropriază în întregime; exceptând clădiri, grădini îngădite și intravilan.

Specula crește în Oradea-Mare

Am relatat în atâtea rânduri și am atras atenția de mai multe ori autorităților locale că în orașul nostru se face o speculă ordinară.

La noi este o mentalitate curioasă. Comercianții la cea mai mică scădere a leului, măresc prețurile, nu numai la obiectele pe cari le importă ci și la cele indigene; cum se urcă leul însă ei mențin prețurile ca la o nouă scădere cât de nesimțită a valutei să le urce iar.

Am văzut cu surprindere prețurile maxime fixate în ultima ședință a comisiei orașului. Nu numai că nu s'a redus cu nimica costul unor alimente cari pe piață s'au ieftinit, ci le-au urcat simțitor.

În ultima ordonanță publicată și în gazeta noastră am văzut cu uimire că însăși comisiunea pentru înfrânarea speculei ilicite încurajază specula. Așa, pe când legea sună clar că nici un comerțant nu poate vinde cu un beneficiu mai mare de 30-40%. s'a admis un beneficiu sub formă de cheltuieli de 125% pentru restaurantele și cafenelele de clasa I; 70% la cele de cl. II și 50% la cele de cl. III. Unde și în ce țară trăim?

Grație indolenței, sau a dezinteresării interesante a celor în drept, din orașul cel mai ieftin din România, cum era Oradea-Mare acum câțiva ani, astăzi când s'a înființat o comisiune și când avem o lege contra speculei, am ajuns să fim orașul cel mai scump.

Am publicat în numărul trecut cazul inspectorului agricol, revoltat de ceace se face la hotelul Rîmanoc, hotel închiriat de oraș cu băi, restaurant și cafenea cu tot pe un preț care nu reprezintă nici $\frac{1}{4}$ din chiria pe care o primește antreprenorul cafenelei numai din subînchirierea garderobei din cafenea. Am mai publicat odată, cu câte-va săptămâni înainte, faptul că o cafea la aceiași cafenea trebuie să o plătești cu 8 lei. Nimeni însă nu s'a gândit să ia vre'o măsură.

La restaurant prețurile foarte ridicate fixate de comisiune ca maxime, deși sunt afișate, nimeni nu le ia în considerare. De vreo 4-5 zile observăm urcări îngrozitoare de prețuri. Astfel, s'a urcat prețul pe listă cu un quantum de 6. Kilogramul de pește se vinde pe piață cu 42 lei, iar la restaurant o porție de 200 gr. cu 40 lei. Carnea de vită și vițel, pe piață cu 17 lei și 22, iar la restaurant o porție de 200 gr. cu 26 lei.

Cerem stăruitor autorităților să pue odată pentru totdeauna capăt acestei nerușinări. Sperăm că de data aceasta vom fi ascultați pentru binele general.

Punerea sub acuză a d-lui Argetoianu

D. Ed. Mirto a citit în ședința de ieri a Camerei, următoarea propunere semnată de numeroși deputați:

În urma faptelor desvăluite prin interpelarea d-lui V. Madgearu din ședința de noapte dela 20 curent și confirmate prin răspunsul d-lui ministru de finanțe, constatându-se că fostul ministru de finanțe ad-interim C. Argetoianu, contractând împrumutul pe bonuri de tezaur în franci la Banca Comercială Română, s'au făcut vinovat de următoarele:

1. A angajat fără calitate statul într'o operație onerată.

2. A făcut o operație financiară în interesul și în folosul unei instituții private, al cărei membru în consiliul de administrație fusese.

3. A cauzat statului o pagubă de circa 90 milioane lei.

4. A contribuit la discreditarea statului în străinătate.

Subsemnații, în conformitate cu art. 134 din regulamentul acestei adunări, propunem punerea sub acuză a fostului ministru de finanțe ad-interim C. Argetoianu.

Camera a hotărât trimiterea propunerii în secțiuni.

Știri mărunte

— Într'un șir de consilii intime ținute la ministerul de război, miniștrii Vintilă Brătianu, Tancred Constantinescu, Gen. Mărdărescu și Văitoianu au propus adaptarea unei industrii metalurgice dela noi, necesităților armatei. Se vor crea deocamdată unele secțiuni speciale în marile uzine, cu deosebire Reșița, până la construirea unor fabrici destinate exclusiv furniturilor militare.

— La vama Curtici s'a prins o contrabandă de 37 Kgr. cravate de mătase. Contrabandiștii și complicii au fost condamnați la 221.700 lei taxe vamale plus o amendă de 886.800 Lei, reprezentând de 4 ori valoarea taxelor vamale.

— În urma schimbului de note dintre Polonia și guvernul din Moscova, Polonia a recunoscut în mod oficial confederația republicilor sovietice.

— Rezultatul alegerilor din Grecia este următorul: 220 republicani și 146 venizeliști. Republicanii formând majoritatea au cerut puterea.

— În Bazargic s'a dezlănțuit o furtună cu grindină și descărcări electrice. Au fost avariate numeroase case.

— În Germania a avut loc un atentat cu bombe la palatul președintelui Noske. Sunt stricăciuni mari.

— A fost validată alegerea dela Durostor a d-lui Franassovici într'o ședință de noapte a parlamentului.

— Incasările statului în luna Noembrie au fost de 2.063.308.172 iar cheltuielile de 1.963.245.206.

— Pe ziua de 1 Ianuarie 1924 intră în vigoare dispoziția ministerului de finanțe pentru perceperea taxelor de export numai în lire engleze.

— Datoria de război a României este 1.106.072.899 franci, Franței; 23.000.000 lire sterline, Angliei; 30.000.000 dolari, Statelor-Unite; 151.000.000 lire italiene, Italiei; 24 milioane franci belgieni, Belgiei.

— La 2 Ianuarie Teatrul Național din București va sărbători pe marele nostru artist Ar. Demetriad, cu ocazia împlinirii a 30 ani de viață teatrală a acestuia. Se va juca Hamlet pentru a 158-a oară.

— Joi s'a inaugurat la Vălenii de Munte școala de misionare „Regina Maria”, înființată de D-l N. Iorga. A asistat și M. Sa Regina.

Aprovizionati Vă cu
**Cărți,
Reviste,
Ziare,
Jurnale de modă**
de la biroul de ziare
„SIMPLON“
Oradea-Mare
Pasagiul „Vulturul Negru“

Articole de modă bărbătești
Svettere, mănuși, ciorapi pentru
dame și copii, mărunțișuri cu
prețurile celea mai moderate la
MOLNAR
Bul. Regele Ferdinand No. 9

CATALOG.
Cu prețurile curente ale mai jos
să fac efitn după măsură
și după modele de modă de sezonului
costumuri de bărbați raglane pardesiuri
mantale de iarnă cari satisfac pre-
tențiile tuturor la
Iuliu Gergely
croitorie bărbătească
Bulev. Regele Ferdinand No. 55
1 Sacco după măsură din sto-
fe jumătate lână neagră,
sură, ori în alte culori L 1850—1930
2 Din material curat din lână
în diferite culori sacco
după măsură . . . L 2200—2330
3 În culori de modă l-a ma-
terial din lână sacco după
măsură . . . L 2780—2930
4 Din materiale de primul
ordin din străinătate sacco
după măsură . . . L 3280—3500
5 Pardesiuri, raglane și man-
tale de iarnă dela 1750 Lei în sus
6 Din materialele cele mai fine și pe
lângă prețuri cari se vor fixa la
comandă să efectuează costume de
ceremonie și alte specialități.



Toți intelectualii și elita Oradei-Mari
frecventează numai

Cafeneaua „ELITE“

O orchestră clasică de primul ordin,
delectează publicul.

PROBAȚI ȘI NU VEȚI REGRETA
dacă vă veți face îmbrăcămintea
la CROITORIA BĂRBĂTEASCĂ
DAVID ȘI KOHN
din Str. Alexandri No. 4.
unde se execută confecționarea haine-
lor conform modei celei mai nouă.
Prețuri tarifale:
Costum sacou 800 Lei
Pardesiu }
Raglan } 700 Lei
Ulster }
Palton de iarnă neted . . . 800 Lei
Palton „Hamilton“ } . . . 900 Lei
„Lord“ }
Haine de seara executate frumos
cu prețurile cele mai convenabile.
Nou.ăți cari până acuma n'au mai fost.

Au sosit
pești proaspeți
:: de Dunăre ::

Primim încontinuu noui cantități
de pește proaspăt pentru sărbă-
torile Crăciunului și a Anului
Nou. Cu această ocazie se dă
un favor funcționarilor de stat,
județeni, C. F. R., celor apar-
ținători Direcțiunii P. T. T. din
loc, precum și ofițerilor și sub-
ofițerilor din armata locală cari
beneficiază de

10% reducere de prețuri

Vadász & London
prăvălie de coloniale și deli-
cat-se, ORADEA-MARE.

Cumpărați dela producători!
Textilă de Lână
— S. A. —
Bulev. Regele Ferdinand No. 13
Depozitul tuturor produselor
:- din fabrică. :-
Vânzarea pe lângă prețuri
de fabrică riguros fixate.
Telefon 16-63 Telegram: FONAL

Toti cei cari vreau să petreacă
clipe plăcute să meargă la
varietel
„Parisien Grill“
Programe alese, băuturile
cele mai bune și tot com-
fortul. 1-4

S'a deschis vama poștei!
Vămuirea o mijlocește
Biroul de vămuire
„ANCORA“

Croitorul
ALEX. KOROM
confectionează cele
mai moderne costu-
me bărbătești cu
prețuri moderate.
Pregătește costume
și din stoffe aduse.
ORADEA-MARE.
Strada Csengeri No. 14

Magazinul Farkas
Strada Nicolae Jorga, No 5
Un tacâm complet de 6 persoane în
porcelan colorat lei, 93.— tacâm pen-
tru cafea 221.—; 1 ceașcă cu farfurie
14'50; Porcelane colorate pentru cafea
și ceai 289; tacâmuri de fingli mici
109; cobald pentru 6 persoane 375;
tacâmuri de mâncare, articole de sticlă,
obiecte de decor și ustensile, vase
pentru mâncare și articole pentru
aranjarea bucătăriei.

Magazinul FISCHER
Pasagiul „Vulturul“
are marfa cea mai bună
:- și mai ieftină :-
Se poate privi și în vitrină
■■■
Ciorapi femești dela 18.— Lei
Ciorapi femești flor „ 78.—
Ciorapi bărbătești „ 15.—
Ciorapi bărb. flor „ 45.—
Ciorapi Mouslin
pentru fete . . . 30.—
Ciorapi Patent pen-
tru băeți . . . dela 16.—
Ciorapi flor pentru
băeți „ 33.—
Mănuși femești . „ 30.—
Mănuși bărbătești. „ 54.—
Mănuși p. copii . „ 16.—
Ațe Clark și Lanz. . 13.—
Ață Leul 15.—
Ață Lanz de 1000 y. 40.—
Ață Matt de 400 y. 11.—
Ațe pentru brodat. dela 13.—
Ațe pentru mașina
de cusut de 1000 y. 14.—
■■■
Nasturi, ațe de mătase pen-
tru mașini și butoniere bum-
bac pentru țesut precum și
tot felul de lucruri mărunte se
găsesc cu prețuri ieftine.

La ASZODI în palatul Sas



Rumul de ceai se vinde și de aici în-
ainte cu 26 Lei.

Prăvălia Mihail Aszodi magazin de cafea, ceai și
bonboane de Triest se poate afla ușor din oricare
cartier al orașului.

Către publicul consumator din Oradea-Mare
și din provincie:

Stimată Dcamnă! probați a cumpăra cafea
prăjită cu 8 feluri de arome neîntrecută la gust
și la miros. Metodul de prăjire este secretul meu.
Recomand cafea neprăjită kigr. 112 Lei.

La secția colonia elor și dessertului.
1 kgr. salam fin 140 Lei.

TELEFON 3-98

PRODUS ELE FABRICEI DE BERE
CZELL
DIN CLUJ

Berea nutitoare „Hercules“
și Berea deschisă „Monoștor“

Din cauza calităților lor neîntrecute sunt Mărcile Conducătoare

Cine dorește să bea bere bună să
ceară pretutindeni numai pe acestea.

Depou principal **„ORIENT“** S. A. pentru Industrie și Comerț
la Oradea-Mare Str. Gilányi, 5—7. Telefon 3-98.

TELEFON 3-98

EMERIC CZILLER ORADEA-MARE

CEL MAI MARE MAGAZIN DIN TRANSILVANIA

Telefon
interurban
4-29.

VÂNZARE EN GROS ȘI EN DETAIL!

În durata târgului de Crăciun se pun sub vânzare în toate secțiile magazinului meu, cu prețuri reduse:
Pânzeturi, albituri și haine de pat. Covoare, perdele, transparente și linoleuri. Stoffe de modă
pentru costume și paltoane. Velure, mătăsuri, căptușeli. Articole de mode pentru domni și dame.
Pălării bărbătești, cravate și tricouri à-la dr Jäger. — Articole tighelate, mănuși și ciorapi.
Serviciu prompt, completant!